

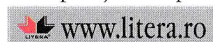
Copyright © 2015 Fleurus, Éditions
Ediție publicată prin înțelegere cu Agenția Livia Stoia
Toate drepturile rezervate

Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 548 372
e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

Aventurile lui Tom Sawyer
Mark Twain

Copyright © 2018 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba franceză: Geanina Tivdă

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Sinziana Cotoară
Copertă: Andreea Apostol
Tehnoredactare și prepress: Mariana Dumitru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TWIN, MARK

Aventurile lui Tom Sawyer / Mark Twain;
trad.: Geanina Tivdă. – București: Litera, 2018

ISBN: 978-606-33-2393-5

I. Tivdă, Geanina (trad.)

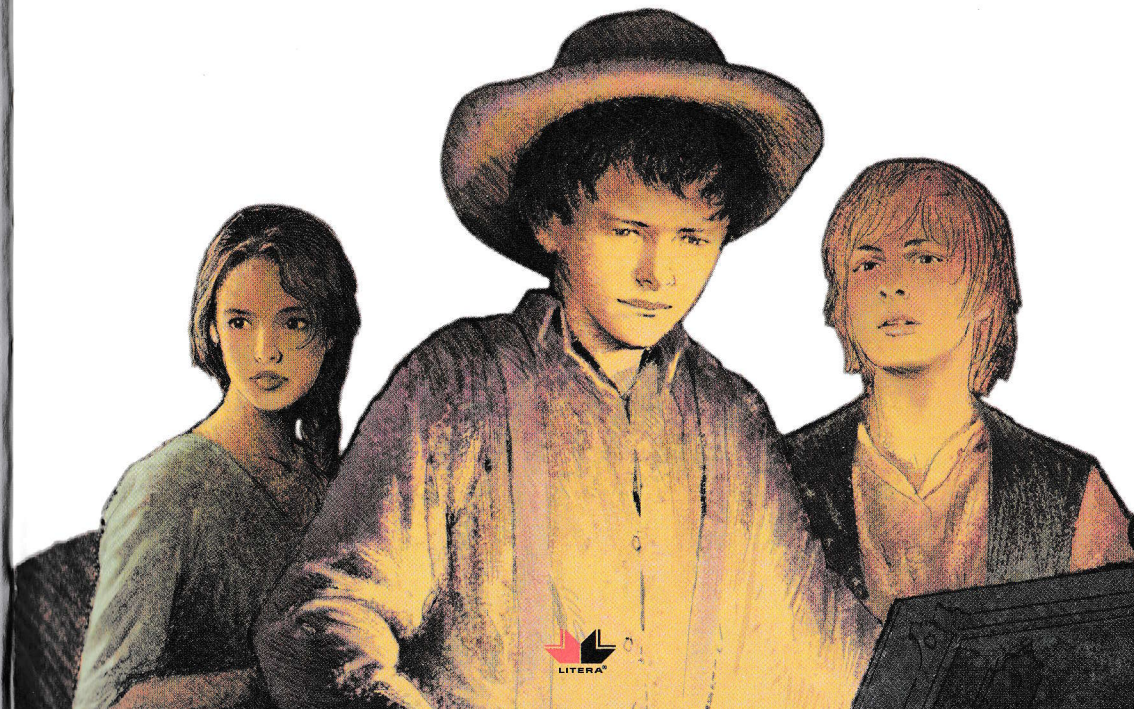
821.133.1-311.3=135.1

Mark Twain

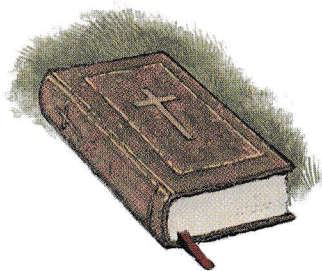
Aventurile lui Tom Sawyer

Adaptare de Charlotte Grossetête

Ilustrații: Claude Cachin

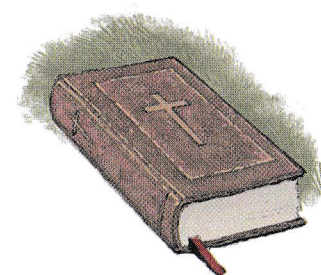
Cuprins

Capitolul 1	5
Capitolul 2	13
Capitolul 3	25
Capitolul 4	31
Capitolul 5	45
Capitolul 6	61
Capitolul 7	67
Capitolul 8	73
Capitolul 9	81
Capitolul 10	89

Capitolul 11	95
Capitolul 12	105
Capitolul 13	111
Capitolul 14	117
Capitolul 15	131
Capitolul 16	137
Capitolul 17	145
Capitolul 18	151
Capitolul 19	159
Capitolul 20	169
<i>Epilog</i>	173

Capitolul 1

— Tom!
Niciun răspuns.

— Unde-o fi obrăznicătura asta? Tom! Hei, TOM!
Niciun răspuns.

Bătrâna își ridică ochelarii pe frunte și cercetă încăperea cu ochii ei. Nu se uita niciodată prin lentile când căuta ceva. Își purta ochelarii ca pe o bijuterie de care era foarte mândră. Dar, în realitate, vedea atât de prost cu ei, de parcă ar fi fost două capace de cratiță.

Rămase nedumerită o clipă, după care începu din nou, furioasă:

– Dacă pun mâna pe tine, te...

Se întrerupse pentru că se aplecase să dea cu mătura sub pat, așa că trebuia să-și drămuiască forțele. Dar, ghinion, nu dădu decât peste pisică.

– N-am mai văzut asemenea loază de copil!

Se îndreptă spre ușa care dădea în grădină; dar acolo nici urmă de Tom, doar roșii și buruieni. Strigă din nou cât o ținea gura:

– Hei, Tom!

Auzi un zgomot ușor în spatele ei și se întoarse repede, reușind să-l înhațe la timp pe băiat de haină și să-l împiedice astfel s-o ia la sănătoasa.

– Bineînțeles! Ar fi trebuit să mă gândesc că ești în cămară. Ce făceai acolo?

– Nimic.

– Nimic? Ia uite ce-ai pe mâini! Și la gură! Cu ce te-ai mai mânjit acum în halul ăsta?

– Nu știu, mătușă.

– Lasă, că știu eu. Cu dulceață! Ți-am spus de o sută de ori că o s-o iei pe cocoașă dacă te mai atingi de dulceață. Ia dă nuielușa încoace!

Nuielușa începu să zbârnâie în aer; nu fuseseră vorbe-n vânt.

– Ao!eu, mătușă Polly, ia uite în spatele tău!

Bătrâna se întoarse și copilul o luă la fugă, sărind iute peste gard și făcându-se nevăzut cât ai zice pește.

O clipă, mătușă Polly rămase înmărmurită. Apoi începu să râdă blajin.

– Împielițat băiat! Și eu mă las mereu dusă de nas! Ar trebui măcar să-mi învăț lecția, dar este iscusit, mereu născocoște ceva! Și apoi, știe foarte bine că trebuie doar să mă facă să râd, și am uitat de toate. Dumnezeu să mă ierte! Nu-mi fac datoria față de băiatul ăsta. Ar trebui să fiu mai severă; scrie și-n Biblie, pe copii trebuie să-i pedepsești. Dar, la urma urmei, este fiul bieteii mele surori care mi l-a încredințat cu limbă de moarte... iar eu n-am curaj să fiu aspră cu el. Când închid ochii la năzbâtiile lui, mă muștră conștiința; și când îl pedepsesc, inima asta bătrână mi se frânge în două. Iar o să chiulească de la școală în după-amiaza asta și va trebui să-l pedepsesc și să-l pun la muncă mâine. E greu să-l pui la treabă sâmbăta, când toți colegii lui se odihnesc! Dar trebuie să-l oblig, altfel nu va face nimic niciodată și va fi numai vina mea.

Tom chiuli de la școală și se distră grozav. Se întoarse acasă și se oferă să-l ajute pe Jim, micul servitor negru, să taie lemne de foc – dar mai mult îi povesti năzdrăvăniile de peste zi, Jim făcând în acest timp trei sferturi din muncă. Sidney, fratele vitreg al lui Tom, aduna în tăcere așchiile de lemn. Era un băiat liniștit, mult mai cuminte decât fratele lui mai mare.

Seara, la masă, mătușă Polly încercă să-l tragă de limbă pe Tom, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Ca mulți oameni simpli, își imagina că este foarte iscusită în ale diplomației și cele mai vădite șiretlicuri i se păreau niște vicleșuguri grozave.

– Ia spune, Tom, a fost cald la școală, nu-i așa?

– Da.

– Și nu ți-a venit pofta să te duci să te scalzi?

Mirosind capcana, Tom se uită cu atenție la mătușă, dar pe chipul ei nu se citea nimic.

– Nu, chiar deloc, răspunse el.

Mătușa Polly îi pipăi cămașa.

– Oricum, nu prea pari să fi asudat.

Tom încercă să ghicească următoarea întrebare:

– Ne-am turnat apă în cap la școală. Uite, încă am părul ud.

Rănită în mândrie, mătușa Polly își dădu seama că acest detaliu îi scăpase, dar îi veni altă idee.

– Dar ca să-ți torni apă în cap n-a trebuit să-ți dai jos gulerul de la cămașă, pe care ți l-am cusut eu, nu-i așa? Ia desfă-te la haină.

Tom făcu întocmai, foarte sigur pe sine. Gulerul era cusut trainic de cămașă.

– Bine! Mă gândeam că poate ai chiulit de la școală ca să te duci la scăldat. Dar tu ești mai cuminte decât pari, Tom.

Atunci Sidney spuse:

– Mătușă, eu am impresia că i-ați cusut gulerul cu ață albă, iar aceasta este neagră...

– Așa este! strigă mătușa Polly.

Tom deja o zbughi spre ușă. Înainte de a o șterge, îi strigă fratelui său:

– O să mi-o plătești, Sid.

Rămas singur, Tom se descheie la haină ca să examineze cele două ace mari înfipite în revere, unul cu ață albă, celălalt cu ață neagră. „N-ar fi băgat de seamă nimic dacă nu i-ar fi zis Sid. E așa

o pacoste! Într-o zi folosește ață albă, apoi ață neagră... Nu mai înțeleg nimic! Oricum, Sid o să regrete amarnic figura asta.“

Tom nu era copilul model din ținut și nu putea să sufere faptul că acest loc fusese luat de fratele său.

Dar în mai puțin de două minute uită complet de neazuri și începu să se gândească la altceva. Tocmai învățase un nou mod de a fluiera, care-l entuziasma peste măsură; abia aștepta să exerseze fără să fie deranjat. Trebuia să-și atingă cerul gurii cu limba în timp ce fluiera, imitând trilurile păsărilor. Tom se strădui atât de mult, încât ajunse să-și ducă arta la perfecțiune; și porni pe stradă fluierând astfel, mai mândru decât un astronom care tocmai a descoperit o planetă nouă.

Serile de vară erau lungi și încă nu se lăsase întunericul când Tom se opri brusc din fluierat. Un necunoscut îi ieși în cale, un băiat puțin mai mare decât el. Pe ulițele sărace și murdare ale sătucului St. Petersburg, sosirea unui străin era mereu o curiozitate. Pe deasupra, băiatul acesta era bine îmbrăcat. Cu haine de duminică într-o seară de vineri! Și avea chiar și pantofi! S-ar fi putut spune că era un copil de la oraș, cu costumul lui albastru și pălăria elegantă. Tom îl măsură din cap până-n picioare cu o privire disprețuitoare, ca și cum i se părea ridicolă această demonstrație de rafinament, dar, în adâncul sufletului, începu să îi fie foarte rușine din cauza hainelor lui murdare și cârpite. Enervat la culme, rămase locului, încremenit în fața necunoscutului. Cei doi băieți se uitau fix unul la altul, fără să spună nimic. Tom zise într-un sfârșit:

– Vrei o mamă de bătaie?

– Nici măcar nu ești în stare.

– Ba sigur că sunt.

– Ba nu.

Se lăsă o tăcere stânjenitoare, apoi Tom spuse din nou:

– Cum te cheamă?

– Ce te privește?

– Mă privește, dacă vreau.

– Bine, hai, fă-mă să-ți spun.

– Un cuvânt dacă mai scoți și te...

– Un cuvânt, două cuvinte, trei cuvinte. Să vedem ce-o să-mi faci!

– Faci pe deșteptul, ai? Pot să te snopesc cu o singură mână.

– Și ce mai aștepți, atunci?

– O s-o fac dacă o mai ții așa. Și oricum, nu ți-e rușine să umbli cu o pălărie așa de caraghioasă?

– Mare pagubă dacă nu-ți place. Poate îndrăznești să mi-o iei – o să plătești scump, foarte scump.

– Mincinosule!

– Tu ești!

– Încetează sau îți dau c-o piatră-n cap.

– N-ai decât.

– Nu mi-e rușine, să știi.

– Tot spui asta, dar nu faci nimic. Se vede că ți-e frică.

– Nu, nu mi-e.

Din nou tăcere. Băieții se apropiaseră foarte mult unul de celălalt și se priveau în ochi. Tom reluă:

– Pleacă de-aici!

– Pleacă tu!

– Nu mă mișc.

– Nici eu.

Încordați, privindu-se cu ură, începură să se împingă cu toate puterile. Dar niciunul dintre ei nu reuși să-l înfrângă pe celălalt și, roșii la față, o lăsară mai moale. Tom începu din nou:

– Ești un laș și o curcă plouată. O să-i spun fratelui meu mai mare și o să te trântescă la pământ dintr-o singură mișcare a degetului mic.

– Nu mi-e frică! Eu am un frate mai mare și mai puternic decât al tău, care o să te-arunce peste gardul ăsta.

Cei doi frați mai mari erau, bineînțeles, la fel de imaginari și unul, și celălalt.

– Mincinosule!

– Cine zice ăla e!

Cu degetul mare de la picior, Tom trase o linie în țărână și spuse:

– Dacă depășești atâtica linia asta, îți sparg moaca.

Nou-venitul se grăbi să treacă linia.

– Hai, aștept.

Cei doi băieți se luară la trântă și se rostogoliră în praf, încăierăți ca niște pisici sălbatice. Un minut întreg se traseră de păr, își rupseră hainele, se lovira cu pumnii și se zgâriară, umplându-se de praf și de glorie. În sfârșit, lupta se apropie de sfârșit: în norul de praf care-i învăluia, Tom era călare pe dușman, pe care-l lovea cu pumnii.

– Zi că te predai.

Drept răspuns, necunoscutul se zbătu, nădăjduind că se va elibera. Plângea, dar de furie.

– Zi că te predai.

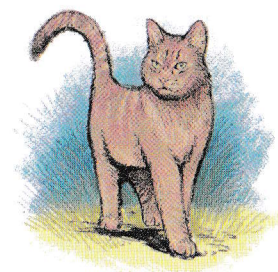
Continuă să-i care pumni. Băiatul șopti „Mă predau” cu glasul înăbușit și Tom îl lăsa să se ridice.

– Asta ca să te-nveți minte. Data viitoare, află mai întâi cu cine ai de-a face înainte să spui verzi și uscate.

Necunoscutul se îndepărta, scuturându-se de praf și smiorcându-se. Se întoarse de mai multe ori, amenințându-l pe Tom că va vedea el ce va păți data viitoare când îl va prinde. Tom răspunse cu un râs batjocoritor și plecă și el, mândru ca un cocoș. Dar, cum se întoarse cu spatele, adversarul lui luă o piatră de jos și-l lovi între umeri, apoi o luă la fugă ca o antilopă. Tom îl urmări pe trădător până acasă, și așa află unde locuia acesta. Urcându-se pe gard, îi strigă dușmanului să iasă dacă îndrăznește, dar dușmanul nu făcu decât să se strâmbe la el pe fereastră. În cele din urmă, din casă ieși mama dușmanului și-i strigă lui Tom că este un copil rău, obraznic și prost-crescut și-i ordonă s-o șteargă de-acolo. Tom făcu întocmai, dar, înainte să plece, promise că o să-l aranjeze el pe băiatul ăla într-o zi.

În seara aceea, se întoarse acasă târziu. Dar, când încercă să se strecoare fără zgomot pe fereastră, căzu în capcana pe care i-o întinsese mătușa sa. Când bătrâna văzu în ce hal erau hainele lui Tom, nu mai stătu o clipă pe gânduri: sâmbătă avea să fie zi de muncă.

Capitolul 2

Veni și dimineața zilei de sâmbătă. Vara era în toi, lumea mustea de viață, toată suflarea sărbătorește. Parfumul copacilor înfloriți înmiresma aerul. Dincolo de sat, coastele verzi ale colinei Cardiff erau o gură de rai.

Tom ieși din grădină și puse pe bordură găleata cu var și pensula, cercetă gardul și i se strânse inima. Douăzeci și șapte de metri lungime și doi metri și jumătate înălțime! Dintr-odată, viața i se păru pustie, iar existența, o povară. Băgă pensula în găleată cu un oftat, vopși șipca de sus a gardului și repetă operațiunea; apoi

compară suprafața neînsemnată pe care tocmai o spoise cu suprafața imensă care trebuia vopsită și, descurajat, se așază pe o ladă.

Jim, servitorul mătușii Polly, ieși în acel moment pe poartă, cântând, cu o găleată în mână. Să aducă apă de la pompa din târg era o corvoadă pe care Tom o detestase mereu; dar astăzi nu i se mai părea așa. Își aminti că la pompă era lume mereu, o grămadă de băieți și de fete. Așteptându-și rândul, se jucau, se odihneau, se certau sau făceau schimb de tot felul de nimicuri. De altfel, lui Jim îi lua mereu o oră să se întoarcă de la pompă, deși era foarte aproape de casă; uneori trebuia să se ducă cineva după el.

Tom îl strigă pe micuțul servitor:

– Hei, Jim, mă duc eu după apă dacă dai tu aici în locul meu.

Jim clătină din cap.

– Nu se poate, domnu' Tom. Stăpâna mi-a zis să mă duc la pompă fără să mă opresc pe drum. Mi-a spus că domnu' Tom s-ar putea să mă pună să vopsesc gardul, dar că nu trebuie să-l ascult.

– Vai, Jim, nu-ți face griji. Așa zice ea. Dă-mi găleata, n-o să afle că am schimbat rolurile.

– N-am curaj, domnu' Tom. O să-mi taie capu'.

– Asta niciodată! Dă ea mult din gură, dar nu bate pe nimeni, decât cu degetarul. Hai, Jim! Dacă accepți, îți dau ceva frumos: o bilă albă.

Hotărârea lui Jim fu pusă la grea încercare.

– O bilă uriașă! adăugă Tom.

– Tare aş vrea... dar mi-e și teamă... răspunse Jim.

– Și, pe deasupra, îți arăt buba mea de la picior.

Ispita era prea mare. Jim lăsă găleata jos, băgă bila albă în buzunar și, fascinat, se aplecă să vadă pansamentul pe care Tom tocmai și-l dădea jos de pe deget.

O clipă mai târziu, în timp ce Tom spoia gardul de zor, Jim fugea pe uliță cât îl țineau picioarele, cu găleata în mână și cu o durere în șezut de la lovitura de papuc a mătușii Polly, care făcea cale-ntoarsă cu o sclipire triumfătoare în ochi.

Nu trecu mult timp, și Tom era istovit. Gândindu-se la toate lucrurile minunate pe care le-ar fi putut face în ziua aceea, simțea cum îl cuprindea deznădejdea. În curând, prietenii lui aveau să hoinărească pe-afară în lung și-n lat și să râdă pe seama lui văzându-l cum muncește. Numai gândul acesta îi stârnea lui Tom o durere fără margini. Își scoase din buzunare toate avuțiile – bucăți de jucării stricate, bile, mărunțișuri fără valoare; cu ele ar fi putut obține mici servicii, dar nu i-ar fi ajuns să cumpere o jumătate de oră de libertate adevărată. Își puse la loc bunurile amărâte și renunță la ideea de a se folosi de ele pentru a tocmi un prieten. În clipa aceea, din hăul deznădejdi se născu o idee strălucită. Luă pensula și se puse iar să lucreze.

La scurt timp, își făcu apariția Ben Rogers. De comentariile lui mușcătoare se temea cel mai tare. Ben înainta cu un pas sprintar, se vedea că avea inima ușoară și planuri mari. Mușca dintr-un măr și, din când în când, imita sunetul unei sirene, apoi al unui clopot, apoi dădea câte un ordin răsunător: se credea în același timp un vapor cu aburi și căpitanul lui. Când îl zări pe Tom,